

העתון שלך הורג אותי

האיש הסולד בדרך כלל מהשתפכויות אישיות נכשל בכך השבוע. סיפור דו"ר בן-גוריון בראיון עתונאי: נו, ובאמריקה קה מצאתי בחורה אחת, זה היה לפני המישים שנה בדיוק, בחורה אינטליגנטית אבל לא ציונית, אמרתי לה: אם תחזן תצטרכי לנסוע אתי לארץ-ישראל, אנחנו מיסדים שם גודד עברי, היא אמרה: בס' דר', ותדעי לך, הנהרתי אותה, כי התנ' אים בארץ לא נוחים, ארץ-ישראל זה לא אמריקה. והיא אמרה: מסכימה! אבל ביום שהתנדבתי לגדוד התחילה לבכות. כאן התערבה פולח בן-גוריון וניסתה למי חות, אך ביגיי השתיקה: כן, כן, אולי את כבר לא זוכרת. גילוי אחר של בן-גוריון נוגע לגודל משפחתו. מסתבר כי אילו הדבר היה תלוי בו היה ביתו מבורך בעוד ילדים, נוסף על גאולה בן-גוריון, עזר, רננה לשם ועמוס בן-גוריון.

אני למשל רציני ילד רביעי, סיפר, אבל פולה לא רצתה. כשנבחר הנאציטלשעבר גראורג קיזינגר לקאנצלר מערב-גרמניה, פירסם הסופר הגרמני גינתר גראס מכתב גלוי אליו: לו הייתי בןך אומר לך: אל תקבל משרה זו! אסור שתפול משרת הקאנצלר לידיו של אדם שכבר פעל פעם אחת בניגוד לכל תבונה ושירת את הפשע, כשהסולו אחרים... כשהזכירו השבוע לבן-גוריון את הסופר היה, אמר: מה שמו אמרת? גראס? מה זה גראס, ומדוע עלי לקבל את דעתו של גראס? כדאי לשים-לב לטיעונו של שר-ההסברה, ישראל גלילי, שבא להוכיח כי אין רשימה שחורה בקו-ישראל: אינני גורס שכל עורך צריך לקבוע לפי שיקול דעתו את מי לראיין. הוא רשאי לקבוע, כל אימת שהוא מוסמך לכך, אבל בקו-ישראל יש כללים מוסמכים לגבי בחירת אנשים להופעה... קריאת ביניים: זו לא רשימה שחורה? תשובת גלילי: מאחר שכל אורחי ישראל אינם יכולים לשדר ב-קו-ישראל בעת ובעונה אחת, חייבת להיות בחירה. הגדול השבוע לעשות ח"כ מקי שמואל מילקוניס, שפנה אל ספקי מ"פא"י בבקשה כי תלמדו את הפועלים לנהל מאבק מקצועי מסודר. אנחנו בעד מאבק מקצועי מסודר, מאורגן, כי רק הוא יכול שלא לתת למשטרה אפשרות להתערב... רב... ההסכמה לא איחרה לבוא מצד

עורך תאומי ומעריצות גם בחורף — גם בקיץ

מקור

מה אמר נשיא זאמביה

עצם ברוזן (מאת אפרים קישון; הוצאת נ. טברסקי; 238 עמ') ספרו ה' עשירי של אפרים קישון, שיצא לאור ביום הולדתו ה-15 של מדורו ח'דג'יא. כולל 87 הומורסקות, והן, כרגיל אצלו, אקטואליות, מצוינות, משעשעות וקולעות אל המטרה.

את ההומורסקות מאכלסים הטיפוסים הקישוניים הידועים — ארבינקא, ד"ר בר-ביצוע, שולטייס, האינסטטור שטוקס ה' אגדתי וכמובן, שוטר-התנועה («אין השק' עה יותר טובה למדינה... אם כל טראפיק רושם רק שלושה רפורטים של 15 לירות לשעה, הרי הוא מכניס תוך יומיים את משכורתו החדושה והשאר רוח נקי»).

יש לקישון בגלריה שלו כנה טיפוסים חדשים כגון קוקו, הפסל המדורני, שונוס מגלעד שלו היא, «שני פסירכבת מחוברים בריתוך אוטוגני עם סבך של ברזילי-בניין ומרוב-גשם עקום».

«השבוע אין פייס!» קישון אינו פוסח על מאומה. הוא מטפל ביחס לתיירים בבתי-המלון; בירידת הכדורגלים; בחוגי הבית של ערב בחירות; בצורת הגמול לאדם הנותן לך עשר אגורות החסרות לך למדחן וכמובן, גם בהורוסקופ (מזל שור: ... השבוע אינך זוכה בפייס!). מעל לכל פצטיין קישון בסאטירה ה' פוליטית שלו. אומר נשיא זאמביה למראה

הגיק שלו. בהמשך הערב, כפיצוי, הצטרף גם אריק לביא לתוכנית, תרם שירים בעב' רית, אנגלית ואידיש. הכל בהתנדבות, כמור בן. הרמוניה משפחתית לדוגמה מפגינה משפחת קון. זאב קון הוא צייר, ואילו הרי קון, רעייתו, היא ציירת. מעולם לא עשו שניהם תערוכה משותפת, והם מקפידים על שגירת תור: שנה הוא ושנה היא. בי שבוע הבא, בגלריה 220 בתל-אביב, תיפתח תערוכתו של זאב. זה התור שלו. בין השאר יציג גם פורטרט של הרי. בשנה הבאה, כשיגיע תורה, תציג הרי פורטרט שלו. גם אחרי המוות לא נותנים לנוח. לא בי ישראל, אלא בצרפת. האלמונים שחפרו את קברה הטרי של השחקנית מאריטין קא' רול בפאריס, גנבו ממנו חכשיטים שנקברו שם לפי בקשת המנוחה, בשווי של 120 אלף לירות ישראליות. המשטרה הצרפתית פתחה בחיפושים אחר בעלה האחרון של השחקנית קארול ז'ל. כדי שיתן לה את הרישום התכשיטים, ויקל עליידי כך את זיהוי הפושעים. מסיבותיו של הצנחן אמרגן-סופר משה ינוקא נמשכו גם השבוע. הכל לרגל הוצאת ספרו מקיביה עד המיתלה. השבוע הסבו במסיבה כזו, מסביב לבקבוקי ויסקי, איש רפ"י ומספר הבדיחות האנטי-אשכוליות נחום רז, ח"כ המערך שזלמית אדלר, חייט העילית ישראל צוורן ואחרון הבילויים ז'יק מאירוביץ. ינוקא, שנפגע והתרגש ל' מראה ידידיו הרבים, הבטיח עוד מסיבה. לא במועדון ולא בדיסקוטק, אלא באיצי-סדיון בלומפילד היפואי. בדיסקוטקים יכול לקרות הכל, אפילו דיסקוטק בשם האבא בהריון. התל-אביבי אברהם באדר, שהוא אביו-מולידו של הדיסקוטק החדש, מבטיח להקתקצב כמו הסינג'ינג. השמ' נים והרזים והאריות. משפטו של ה' סופר-שובת-הרעב דן עומר, על הפצת ספ' רו בדרך, שהגודר עליידי התביעה כ"ספרות תועבה", יעורר בחדאי בעיות לשוניות ובל' שניות רבות. לכן גייס סניגורו, עורך-הדין הירושלמי שמואל בירגר, עזרה מיוחדת לצורך זה, בצורת מתמחה צעירה למשפטים הנקראת אדווה ראם. כי לאדווה, נוסף להשכלתה המשפטית, יש גם נגיעה מסוימת למיכני השפה העברית. היא נכדתו של אליעזר בן-יהודה, הידוע בתוארו «מחיה השפה העברית».

פסוקי השבוע

ה"כ רפ"י דיוד בן-גוריון: יהושוע היה ציוני! עזרא היה ציוני! שניהם גרו בארץ ישראל ולא ידעו בחייהם שלהם שיש משהו כמו ציונות בעולם. העתונאית זיוה יריב, על פי לוג תנועת חרות: «בעוד בגין טוען לשל' מות המולדת ופתרון בעיות גורל המדינה, הרי לעומתו תמיר דורש שלמות המולדת ופתרון בעיות גורל המדינה — במצב כזה מוכרח להיות פילוג». העתונאית סידבי קשת, כי צטטה את רביאלוף חיים לסקוב, מנהל רשות הנמלים: «ערכים יש לאכול ניט, ולא מהולים במים. המטיפים לשתות מים הם עצמם שותים יין». העתונאי מוכאא אוהד, כי צטטו את הסופר סטפאן צויה, כששאלו את דעתו על ההפוכה פוליטית: «רצונך לדעת פרטים — קנה עתון חזק».

משלו לעלילות העתונאות הישראלית. ראשית הסיפור בשלהי 1949, כשדונביץ, בחברת העתונאי אורי קיסרי והמשורר-העתונאי שלמה מנאי, נעצרו כחשודים בפגיעה בבטחון המדינה, הכל בגלל סקירה עתונ' אית שעוררה את חשן' אנשי שירות ה' בטחון, למרות שעברה צנווזה כדת וכדין, הסוף היה במשפט בבית-המשפט המחוזי בתל-אביב, בדלתיים סגורות, כמובן. דונביץ נקנס 25 לירות («כמעט חצי משכורתו החדושה בימים ההם») ואילו שני עמיתיו נקנסו בלירה אחת כל אחד. «כך או כך, הודה השבוע דונביץ, יש לי מאז הרשעה בטחונית, עבירה שמעולם לא עברתי אותה ואשר לא יכולתי, בשום פנים ואופן, להר' כיה שלא עברתי אותה. תקנות ההגנה ה' מנדאטוריות נכתבו כך».

אני הייתי הגיק שלו

אין רכש האלוף החדש, רחבעם זאבי, את כינויו המפורסב? מספר על כך גנדי בעצמו: «יום אחד, בהיותי חניך המוסד במשק גבעת-השלושה, עשו לי קרחת. הייתי אז רוה מאוד והרכבתי משקפים. ומכיוון שכך, עטפתי את עצמי בסדן לבן, לקחתני עז ביד ונכנסתי לחדר האוכל של המשק. ממש כמו גנדי האמיתי של אותם הימים». בין עשרת המשוררים הנקראים ביותר במדינה נמצאים, כמובן, ביאליק וטשרני' חובסקי, אך מלבדם נמצאת גם המשוררת הכי גבוהה של ישראל אריאנה הרן (גובה: 1.82 מ'; גיל: 30; מקצוע: טבחית; מקום מגורים: קבוצת שילר). זאת הוכיח לאחרונה מחקר שערך מוסד סאלד על «הרגלי הקריאה של הנוער בישראל». לא הרבה סופרים ישראליים וכו להיות מבוררים בארצות השכנות. אחד שכן זכה לכך הוא בעל הנובל ש"י עגנון. הסופר הפלשתינאי נסאן כנפאני הקדיש לו מאי' מר שלם בירחון קאהירי, קבע בו, בין השאר, כי «יצירת עגנון אינה אלא קריאה גרידא להגירה, ביחוד מאירופה המזרחית לפלשתינה, וקריאה להתפשטות בשם האידי' אלים והתרבות היהודיים, אשר ועדת פרס נובל גמרה עליהם את ההלל». אגב, ה' שבוע, בפתיחת תערוכת עגנון בירושלים, אמר בעל השמחה: «כשם שיש שרי טעם (בשין שמאלית) שמחבבין את סיפורי, כך יש שרי טעם (בסמך) שאין דעתם נוהה מ' סיפורי». מי אומר שאין קהל ל' תיאטרון הישראלי? הנה, למשל, השח' קן עורך תאומי, שכדי לשמור על כושי' רו הגופני אינו מפסיק שום הודמנות, ו' קופץ לים תל-אביב בקיץ ובחורף, בשבת האחרונה, שהיתה שטופת שמש, לא נשאר תאומי בודד אף לרגע. מעריצות התיאטרון הקיפו אותו מכל צד, הן במים והן מחוצה להם (ראה תמונה). שחקנים אחרים הם נמנים על ליגת המתרחצים בחורף הם יעקוב בן-סירה ונתן בונן. במוע' דון החלונות הגבוהים מופיעים מדי ערב הזמרים ג'וזי בן, אריק אינשטיין ו' שמוליק קראוס המתקראים, כידוע, שלישיית החלונות הגבוהים. השבוע, באמצע התוכנית, פרץ פנימה ידנים הזמר-שחקן אריק דביר וקרא: «אריק, אני מצטער על האיחור, כאתי במכונית של יורם קנ' יר', וקרה לה פאנצ'ר». זו לא סיבה, ענה לו אינשטיין, «היית צריך לעזוב אותה ולהגיע הנה במכונית אחרת». לביא לא נש' אר חייב תשובה: «לא יכולתי, כי אני הייתי

אפרים קישון

שני פסי רכבת ומרזב גשם עקום אשכול ופמלייתו הענקית: מעולם... לא ביקרו כל כך רבים אצל כל כך מעטים לתקופה כל כך קצרה. או — אשכול, על המיתון: ארץ קטנה שאך אתמול גירשה מעל אומתה את ה' פולש הזר ואת משקיעיההתון שלה».

צריך לשמור על החמורים

ניצוצות וניחוחות (מאת שמעון אל-מקור; הוצאת אור וחום; 177 עמ') שמעון אלמקור מעיד על עצמו כי הוא «ציפור' הנפש הרוכבת על חמורי-הגרים», נוסף לזה הוא גם «המשורר הגדול-הקטן ביותר ב' עולם», וחזן מזה הוואל כותב לגמרי לא רע, כפי שהוא מוכיח בקובץ שירים ואימי' רות זה.

אלמקור (35), תושב הכפר בצרה בשרון, מעניין לקריאה, כמעט מן העמוד הראשון, בו הוא מסביר מדוע אין הוא מקפיד כל כך בהלכות הדקדוק: «הכבוד של התיני' / במקומו הוא מונח / אך הכבוד של הלשון / חובה שיהיה ראשון». מזה לעשות בליבו? אלמקור גם מקיים כמה משיריו לכל מיני אישים (ביני' הם: מרטין בובר, נתן אלתרמן, יבגני יבטושנקו). את המשורר הרוסי מומין אל-מקור, «לשכת אותי שהקמוניזם הוא יותר טוב ויותר יפה, שיש בו יותר אור ויותר חום, מאשר בקמיליוס». בכלל, יש לו הגיון משלו, כפי שמוכיח חזת השורות הבאות: כיוון שהמחייב יבוא רכוב על חמור / אם נרצה להיגאל — על חמורים חובה לשמור אז אדם, את העצה הזאת שנון וגם למד / יתנו לך לימון? עשה בו לימונד!

צייר קון ואשתו כל אחד לפי התור

ח"כ מפא"י משה ברעם: «זה נכון!» כשהופיעה ככתב דבר, חנה זמר, בפני חברי משק הולדה וסיפיה להם על בעיות העתונות, אמרה: «עונתי יום א' בארצות-הברית הם כה כבדים וגדושים, עד שמספרים שעתון כזה נפל על פרה הורג אותה». שיטע אותה אחד הקיבוצניקים: «אני לא פרה, לא בארצות-הברית ולא ביום א' — אבל העתון שלך ככל זאת הורג אותי». על מנהיג מפ"ם הקשיש מאיר יערי מספרים, כי באחת מפגישותיו עם אנשי המערך, בדיון על תוספת-היוקר, אמר: «תבינו, בגילי אינני יכול כבר להישאר במי' עוט במפלגתי». גילוי השבוע שייך לעורך מוסף הארץ, נתן דונביץ, שתרם סיפור